

Напрямок конференції: Педагогічні науки

*Гуменюк І. М., канд. філол. наук, доцент,
Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника,
м. Івано-Франківськ, Україна*

**ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ У МЕЖАХ
ДОСЛІДНИЦЬКОГО ПІДХОДУ ДО НАВЧАННЯ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ**

Створення проєкту передбачає дослідження певної теми, збір та структурування матеріалу, його креативне перетворення, оформлення і презентацію кінцевого продукту. Тобто зміст і алгоритм проєктування відображає основні аспекти навчання через дослідження, а тому, на нашу думку, виступає базовим методом реалізації дослідницького підходу в контексті української мови за професійним спрямуванням (УМзаПС). Незважаючи на актуальність проблеми та широке її вивчення у різних сферах педагогічної науки, в методиці навчання української мови за професійним спрямуванням представлено тільки 3 наукові публікації, присвячені проєктній діяльності студентів у межах курсу. Так, О. Тележкіна, характеризуючи метод проєктів як основний елемент педагогічної проєктної технології, визначає його мету в створенні особливих умов для самостійної роботи студентів щодо здобуття знань, вироблення комунікативних і дослідницьких умінь, розвитку системного мислення [1, с. 142]. Авторка пропонує застосування навчального проєкту щодо теми «Лексичні норми професійного спілкування», зокрема вивчення явища синонімії термінів. Кінцевим продуктом визначено словник синонімів і графічне відтворення сутності термінологічної синонімії.

Акцент на формуванні риторичних умінь студентів шляхом проєктної діяльності на заняттях УМзаПС зроблено в праці Н. Кухар і Л. Прокопчук. Перевагою цього методу дослідники вважають невимушеність, природність комунікативного середовища, яке виникає в процесі розв'язання завдань проєкту [2]. Одним із дієвих способів професійного становлення майбутніх фахівців вважає метод проєктів О. Приходько. Наголошуючи на матеріальності результатів проєктної роботи, авторка окреслює методіку підготовки проєкту «Мова реклами на вулицях міста Києва» [3]. Як бачимо, проєктна діяльність студентів педагогічних ЗВО під час навчання УМзаПС фрагментарно висвітлена в науковому інформаційному просторі та потребує системного опрацювання.

Спираючись на базове трактування методу проєктів як «способу досягнення дидактичної мети через детальну розробку проблеми, яка має завершитись реальним практично відчутним результатом» [4, с. 57], визначаємо найбільш доступні та ефективні різновиди проєктної діяльності в межах УМзаПС: інформаційний, прикладний, дослідницький. З огляду на об'єктивні чинники (семестр навчання, кількість годин, рівень сформованості необхідних компетентностей), що впливають на реалізацію дослідницького підходу до навчання дисципліни, ознайомлювальним видом проєктної роботи вважаємо інформаційний проєкт. Його завдання полягає в зборі, аналізі та узагальненні матеріалу з певного питання курсу і презентації результатів. Ґрунтується інформаційний проєкт на початковому етапі дослідницької діяльності (орієнтування в інформаційному просторі, формування термінологічної бази) та спрямований на розвиток навичок перетворення інформації і критичного мислення (2-й етап). Метод дозволяє опрацьовувати як програмові питання курсу, так і додаткові, винесені на самостійну роботу. Продуктом інформаційного проєкту є презентація у Power Point.

Прикладна проектна діяльність передбачає отримання наперед визначеного продукту (результату), орієнтованого на інтереси її учасників. Таким продуктом у контексті УМзаПС є збірник текстів різних стилів (змістовий модуль 1), індивідуальна папка зі зразками ділової документації (змістовий модуль 2), термінологічний словник дисципліни (змістовий модуль 3). Прикладний проект реалізується на 3-ому етапі дослідницької діяльності, оскільки виконується за зразком (шаблоном) і має чітко визначений алгоритм виконання.

Дослідницький проект є втіленням творчої наукової діяльності студентів на 4-у етапі реалізації дослідницького підходу до навчання УМзаПС. Виконується під час вивчення третього змістового модуля дисципліни, після опанування особливостей наукового стилю, форм організації результатів наукової діяльності та вимог до написання наукової статті. Підбір теми проекту здійснюється індивідуально та з врахуванням професійних інтересів студентів. Продуктом дослідницького проекту в контексті УМзаПС виступають тези з оприлюдненням на студентській науковій конференції та публікація статті.

На основі аналізу наукових джерел і практики організації проектної діяльності студентів педагогічного факультету Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника в межах курсу «Українська мова за професійним спрямуванням» окреслюємо основні умови її ефективності: 1) перспективна форма постановки завдання – повідомлення тематики проектів, їх змісту, форм звітності, термінів і особливостей виконання на першому практичному занятті; 2) фахове спрямування тематики проектів з окресленням їх прикладного застосування; 3) чіткий алгоритм виконання; 4) критерії оцінювання; 5) обов'язковість прилюдної презентації результатів.

Таким чином, проєктна діяльність виступає одним із основних методів реалізації дослідницького підходу до навчання української мови за професійним спрямуванням. Підбір видів і тематики проєктів залежить від етапу втілення підходу та вихідного рівня сформованості необхідних компетентностей студентів.

Література:

1. Тележкіна О. Застосування проєктної технології на заняттях з української мови (за професійним спрямуванням) у вищих навчальних закладах. *Нова педагогічна думка*. 2014. № 2. С. 141-144.
2. Кухар Н., Прокопчук Л. Метод проєктів – важливий засіб формування мовної компетентності під час вивчення дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)». *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія : Філологія (мовознавство)*. 2018. Вип. 26. С. 27-33.
3. Приходько О. Метод проєктів як технологія інноваційного викладання української мови у вищій школі. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. Вип 27, том 4. С. 165-168.
4. Сучасні педагогічні технології. Навчально-методичний посібник / Автор-укладач Федорчук Е. І. Кам'янець-Подільський: АБЕТКА, 2006. 212 с.